

Rettelsesblad

Erstatter bemærkninger af 24. februar 2016

(Der er foretaget rettelser i henvisningen til gymnasieloven på s. 3 samt indsat præciseringer i form af paragrafhenvisninger i bemærkningerne til § 17)

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Overordnet baggrund:

Forslaget er udarbejdet med baggrund i Naalakkersuisuts rusmiddelpolitik med henblik på at tilvejebringe lovgivningsmæssige rammer, som kan understøtte uddannelsesinstitutioners og kollegiers indsats i forhold til misbrugsproblemer i relation til benyttelse af euforiserende stoffer.

Forslagets overordnede formål består i ønsket om at beskytte uddannelsessøgende og deres læringsmiljø.

Endvidere skal det fremhæves, at lovforslaget først og fremmest skal ses som et tilbud, som uddannelsesinstitutioner og kollegier kan vælge at benytte i tilfælde af begrundet mistanke om, at en uddannelsessøgende eller en kollegieboer har gjort brug af euforiserende stoffer. Forslaget er således ikke ensbetydende med benyttelse af rutinemæssig test på landets uddannelsesinstitutioner og kollegier.

Samtidig kan forslaget bidrage med kendskab til omfanget af eventuelle misbrugsproblemer og dermed bidrage til at indhente den fornødne viden for at kunne iværksætte målrettede indsatser på området. Forslaget omhandler imidlertid alene spørgsmålet om brug af ulovlige euforiserende stoffer i juridisk forstand. Forslaget tager derfor ikke i sig selv stilling til, om en eventuel positiv test også er udtryk for et misbrug i sundhedsmæssig forstand, hvor der typisk opereres med et langvarigt og hyppigt forbrug, som også typisk implicerer afhængighed.

Forslaget retter sig alene mod misbrug i form af anvendelse af euforiserende stoffer, hvilket i sig selv i henhold til forslaget anses for misbrug alene fordi stofferne er ulovlige i Grønland.

De retlige instrumenter er nødvendige for at kunne konstatere, og i forlængelse heraf håndtere, misbrugsproblemer. Dette med henblik på at reducere problemets omfang ud fra en erkendelse af, at misbrugsproblemerne udgør en hæmsko for læring og for den unges sundhed og trivsel. Eksempelvis er de forskellige skadevirkninger af eksempelvis hashbrug hos unge mennesker veldokumenterede i flere udenlandske undersøgelser. Skadevirkningerne er

kendetegnet ved manglende engagement i skole og uddannelse og forringede erhvervsmuligheder samt risici i relation til at forlade uddannelsen.

Modsat andre frafaldsårsager er brug af euforiserende stoffer, i form af f.eks. hash, ikke direkte forårsaget af eller knyttet til den aktuelle uddannelse og de udfordringer uddannelsen afføder. Men brug af euforiserende stoffer er ikke desto mindre et forhold, som bør tages i betragtning, idet brug af euforiserende stoffer kan være et overset problem i forhold til årsagerne til frafald på uddannelserne. Det kan samtidig oplyses, at Alkohol- og Narkotikarådet i Grønland i forbindelse med en debattrække i et trykt medie i 2014 om legaliseringsdebatten i USA om hash meldte ud, at Rådet ikke støtter en legalisering og i stedet ønsker nul-tolerance på området.

Udover at sikre det nødvendige regelsæt i forhold til at kunne sætte ind i forhold til den enkelte uddannelsessøgendes misbrugsproblematik, har forslaget også til hensigt at sætte øget fokus på misbrugsspørgsmål inden for uddannelsesområdet. Samtidig har forslaget til hensigt at bidrage til større trivsel og øge kvaliteten af det sociale samvær på uddannelsesinstitutioner og kollegier, blandt andet i forhold til andre uddannelsessøgende, herunder mindreårige uddannelsessøgende.

Et misbrug er ikke alene et problem for den enkelte misbruger selv, idet misbruget også vil belaste hele familien samt medstuderende, og det er i den forbindelse væsentligt, at misbrugeren gøres opmærksom på, at vedkommende kan få opbakning og støtte til at komme ud af misbruget.

Forslaget skal i den forbindelse medvirke til at understrege, at der er tale om samfundsmæssige udfordringer, som hverken skal ignoreres eller forties, ligesom uddannelsesinstitutioner og kollegier heller ikke kan undgå at blive inddraget i dette arbejde.

Det er endvidere vigtigt at understrege, at forslaget ikke skal ses som en sanktionering af uddannelsessøgende med misbrugsproblemer. En øget sanktionering antages næppe i sig selv at bidrage til at afhjælpe problemet, men det vil tolerance i forhold til at acceptere misbrug heller ikke. Det er imidlertid en forudsætning for at kunne iværksætte den nødvendige støtte og opbakning samt initiere den fornødne hjælp til den, som har et misbrug, at misbruget kan konstateres og erkendes på et objektivt grundlag. Forslaget kan være et led i at få synliggjort eventuelle misbrugsproblemer.

Endelig har forslaget også som overordnet ambition at slå fast én gang for alle, at brug af euforiserende stoffer ikke accepteres på landets uddannelsesinstitutioner og kollegier, ligesom den signalværdi, der ligger heri, heller ikke bør undervurderes.

Det skal herudover tilføjes, at iværksættelse af tests for brug af euforiserende stoffer ikke kan stå alene i forhold til indsatsen mod brug af euforiserende stoffer på uddannelsesinstitutioner

og kollegier. Der anbefales således samtidig en tilgang til problemstillingen baseret på dialog med og rådgivning af de uddannelsessøgende. Dette kan ske i form af at tilstræbe inddragelse af de uddannelsessøgende i diskussioner om værdier og formulering af ordensregler, som sikrer de uddannelsessøgende ejerskab over læringsmiljøet.

2. Hovedpunkter i forslaget

a) Gældende ret

Der foreligger ingen lovregler om hverken uddannelsesinstitutioners eller kollegiers adgang til at teste uddannelsessøgende for brug af euforiserende stoffer. Der eksisterer således ingen lovgivning, som regulerer de situationer, som forslaget tilsigter at regulere.

Det er imidlertid samtidig almindeligt antaget, at en institution kan fastsætte almindelige forskrifter for institutionens brugere, herunder ordensforskrifter, der skal være gældende ved institutionen og som har til formål at sikre institutionens overordnede funktion. Det antages i den sammenhæng, at forskrifterne fastsættes med hjemmel i anstaltsforholdet, som tilvejebringer hjemmel til at fastsætte generelle regler og træffe konkrete beslutninger med henblik på at regulere forholdet mellem institutionen og institutionens brugere. Antagelsen knytter sig til, at når institutionens eksistens er forudsat i lovgivningen, implicerer dette også tilstrækkelig hjemmel til at fastsætte generelle regler og træffe konkrete beslutninger, som er nødvendige for at sikre institutionens funktion. Det må imidlertid samtidig antages, at reguleringen skal henholde sig til saglige kriterier og ikke må gå videre end nødvendigt i forhold til reguleringens overordnede formål om at få institutionen til at fungere. Hertil kommer retsgrundsætningen om, at jo dybere et tiltag griber ind i borgerens forhold, jo mere skærpes kravene til et udtrykkeligt hjemmelsgrundlag.

Ud fra de anførte overvejelser har det været drøftet, om der i medfør af sådanne anstaltsbetragtninger kan statueres det nødvendige hjemmelsgrundlag for at foretage testning for brug af euforiserende stoffer på uddannelsesinstitutioner og kollegier. På den anden side er der heller ikke i gældende lovgivning regler, der forbyder uddannelsesinstitutioner eller kollegier at bede en uddannelsessøgende om frivilligt at afgive en test for brug af euforiserende stoffer.

Derimod fremgår det af eksempelvis § 48, stk. 1 i inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet, som ændret ved inatsisartutlov nr. 3 af 4. juni 2012, at elever, der groft overtræder skolens ordensregler, når mindre vidtgående foranstaltninger forgæves har været anvendt, kan udelukkes fra fortsat undervisning af skolens forstander, rektor, centerleder eller lignende.

Tilsvarende fremgår det af § 55, stk. 2 i inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse, som senest ændret ved inatsisartutlov nr. 31 af 9. december 2015, at rektor træffer afgørelse over for elever, der ikke følger skolens studie- og ordensregler,

ligesom rektor kan bortvise elever, der gentagne gange groft overtræder skolens studie- og ordensregler.

Det fremgår endvidere af § 6, stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 1. november 2007 om kollegier, at kollegieadministrationen kan fastsætte et sæt ordensregler for kollegiet, der træder i kraft, når det er offentliggjort over for beboerne. Det fremgår også af bestemmelsen, at ordensreglerne kan vedrøre rengøring, mødepligter, brug af alkoholiske drikke, støj, adgang for besøgende med videre. Det fremgår derimod ikke af bestemmelsen, at ordensreglerne også kan omfatte brug eller opbevaring af euforiserende stoffer, hvilket skyldes, at besiddelse af euforiserende stoffer i sig selv er ulovlig i Grønland, jf. nærmere nedenfor.

Endvidere fremgår det af kollegiebekendtgørelsens § 42, stk. 1, nr. 3, at kollegieadministrationen kan ophæve lejeaftalen med øjeblikkelig virkning, når kollegiebeboeren udøver en adfærd, som er til alvorlig gene for ejendommen, kollegieadministrationen, dennes ansatte, andre beboere i kollegiet eller andre, der har ret til at færdes i kollegiet, herunder når det konstateres, at kollegiebeboeren besidder eller anvender narkotiske stoffer på kollegiet bortset fra i medicinsk øjemed.

Det fremgår imidlertid ikke af de nævnte ordensregler, hverken i forhold til uddannelserne eller på kollegieområdet, hvilke metoder der kan anvendes i forhold til at kunne bestemme, om ordensreglerne er blevet overholdt. Gældende lovgivning anviser således ikke redskaber, med hvilke det kan bestemmes med sikkerhed, om eksempelvis ordensregler vedrørende brug af euforiserende stoffer er blevet tilsidesat.

Det skal samtidig oplyses, at en uddannelsessøgendes afvisning af at lade sig teste for brug af euforiserende stoffer ikke efter gældende lovgivning kan begrunde, at der i medfør af skolens ordensregler iværksættes sanktioner over for den uddannelsessøgende.

Det fremgår desuden af lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 21. juli 1969, som ændret ved lov nr. 296 af 9. juni 1971 samt ved lov nr. 160 af 28. april 1982, sidstnævnte sat i kraft for Grønland ved kgl. Anordning nr. 580 af 30. august 1989, at det er ulovligt både at sælge, købe, ind- og udføre, udlevere, modtage, fremstille, besidde og forarbejde euforiserende stoffer. Loven er således ensbetydende med, at det allerede er ulovligt at anvende euforiserende stoffer i Grønland. I medfør af loven er der foretaget en angivelse af en række stoffer, som i medfør af loven er ulovlige, fordi de efter internationale vedtagelser eller sundhedsmyndighedernes skøn frembyder særlig fare i anledning af deres euforiserende egenskaber.

b) Forslaget

Mulighed for uddannelsesinstitutioner og kollegier

Forslaget sikrer et hjemmelmæssigt grundlag for, at Selvstyrets uddannelsesinstitutioner eller uddannelsesinstitutioner, der tilbyder uddannelser eller undervisning efter Naalakkersuisuts godkendelse og Selvstyrets og kommunale kollegier, kan beslutte at teste uddannelsessøgende eller kollegiebeboere for brug af euforiserende stoffer, hvis der foreligger begrundet mistanke herom. Forslaget lægger således ikke op til testning af rutinemæssig karakter, hvorfor forslaget som helt overvejende hovedregel ikke har til formål at påtvinge testning på skoler m.v., hvor der ikke antages at herske problemer med brug af euforiserende stoffer, som f.eks. brug af hash. Adgangen til at foretage testning for brug af euforiserende stoffer skal derfor ses som et tilbud til de i loven anførte uddannelsesinstitutioner og kollegier.

Stikprøvekontrol

Forslaget opererer imidlertid med en regel om, at der under visse omstændigheder kan gennemføres testning i form af stikprøvekontrol, uden at der nødvendigvis foreligger en konkret begrundet mistanke om brug af euforiserende stoffer på den pågældende uddannelsesinstitution. Dette begrænser sig imidlertid til uddannelsesmæssige områder, hvor brug af euforiserende stoffer indebærer en særlig risiko for den uddannelsessøgende selv eller andre, som kan blive berørt af den uddannelsessøgendes brug af euforiserende stoffer. Stikprøvekontrol vil således helt overvejende alene aktualiseres i forhold til uddannelser, som knytter sig til såkaldte højrisiko erhverv, hvor der ud fra nogle sikkerhedsmæssige betragtninger stilles særlige krav til de involveredes evne til overblik, klarsyn og fysiske formåen.

Euforiserende stoffer

Uanset det forhold, at fokus i mange år har knyttet sig til misbrug af hash, er det vurderet mest hensigtsmæssigt at tilvejebringe en fleksibel indsats, hvorefter det vil være op til uddannelsesinstitution m.v., som oplever det aktuelle problem, at bestemme, hvilke euforiserende stoffer der skal testes for. For så vidt angår euforiserende stoffer er der tale om stoffer der er omfattet af bekendtgørelse nr. 559 af 9. november 1984¹ om euforiserende stoffer, som indeholder en liste over euforiserende stoffer. Bekendtgørelsen er ændret ved bekendtgørelse nr. 53 af 13. februar 1986², bekendtgørelse nr. 18 af 5. januar 1989³, og bekendtgørelse nr. 567 af 21. august 1989⁴. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i Lov om euforiserende stoffer, sat i kraft for Grønland ved lovbekendtgørelse nr. 391 af 21. juli 1969⁵, som ændret ved lov nr. 296 af 9. juni 1971⁶ samt ved lov nr. 160 af 28. april 1982, sidstnævnte anordnet for Grønland ved kgl. anordning nr. 580 af 30. august 1989⁷.

¹ Nalunaerutit 1985, side 3

² Nalunaerutit 1986, side 44

³ Lovtidende A 1989, side 93

⁴ Lovtidende A 1989, side 1982

⁵ Nalunaerutit 1969, side 160

⁶ Nalunaerutit 1971, side 100

⁷ Nalunaerutit 1989, side 132

Ordensregler

Det skal endvidere bemærkes, at forslaget er affattet således, at forslaget ikke i sig selv hverken forbyder brug af euforiserende stoffer eller indeholder sanktionsbestemmelser for brug af euforiserende stoffer. I forhold til eventuelle retsvirkninger af forslagets muligheder for at foretage testning for brug af euforiserende stoffer forudsættes disse at blive reguleret gennem de ordensregler, som gælder for de af forslaget omfattede uddannelsesinstitutioner og kollegier, dog med respekt for forslagets § 10, stk. 3. Forslaget dikterer således ikke, bortset fra forslagets § 10, stk. 3 vedrørende sanktion i form af en advarsel for førstegangstilfælde, de enkelte uddannelsesinstitutioner eller kollegier at implementere bestemte retsvirkninger, såfremt der konstateres brug af euforiserende stoffer.

Forslaget tilsigter derimod at anvise redskaber, med hvilke verificeres, at en uddannelsessøgende enten ikke har overtrådt en given ordensregel vedrørende brug af euforiserende stoffer eller har overtrådt en sådan ordensregel.

Samtykke

Det er herudover helt centralt i forslaget, at testningen for brug af euforiserende stoffer i det hele forudsætter medvirken fra den personkreds, som skal testes. Det er således en betingelse, at testningen skal ske på et så oplyst grundlag som muligt, ligesom der ikke må foretages testning, førend uddannelsesinstitutionen eller kollegiet har sikret skriftlig samtykke fra de uddannelsessøgende, som skal testes. Der kan med andre ord ikke foretages testning, såfremt et sådant samtykke ikke foreligger.

Procedure

Derudover stilles der en række krav for overhovedet at kunne foretage testning. Det drejer sig om en afklaring af, hvordan det sikres, at testresultater ikke bliver forvanskede, eller kommer til uvedkommendes kendskab, ligesom det skal sikres, at der ikke sker misbrug af testresultater.

Herudover skal der tages stilling til eksempelvis sletteprocedure. Dette skal ses i lyset af, at testresultater er personfølsomme data og skal behandles fortroligt, ligesom det alene vil være institutionens leder og eventuelle testvejledere på institutionen, som vil få adgang til testmaterialet og som har det overordnede ansvar for testresultaterne. Det må i den forbindelse antages, at der forud for iværksættelse af testning skal ske anmeldelse til Datatilsynet i henhold til reglerne i lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven), hvis denne sættes i kraft for Grønland, såfremt der i forbindelse med en test registreres oplysninger om eksempelvis resultatet af testen. Det følger i øvrigt af persondatalovens § 8, stk. 1, at den offentlige forvaltning ikke må behandle oplysninger om bl.a. strafbare forhold og væsentlige sociale problemer, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgave. Såfremt persondataloven ikke er sat i kraft på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, vil testningen under iagttagelse af tilsvarende hensyn ske i henhold til den gældende lov nr. 294 af 8. juni 1978 om offentlige myndigheders registre.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ikke vil være krav om udarbejdelse af f.eks. registerforskrifter, idet forslaget ikke involverer registrering af oplysninger i et EDB-register..

Hertil kommer forvaltningsrettens almindelige sagsbehandlingsregler og normer for god forvaltningsskik m.v., hvilket bl.a. betyder, at pligten til alene at varetage saglige hensyn i forbindelse med myndighedsudøvelsen også gælder i relation til at foretage test for brug af euforiserende stoffer.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget antages at medføre begrænsede økonomiske eller administrative konsekvenser for de uddannelsesinstitutioner og kollegier, som beslutter sig for at foretage testning af uddannelsessøgende for brug af euforiserende stoffer. Dette skal ses i sammenhæng med de relativt beskedne udgifter til testningsudstyr og den forventede begrænsede brug af testning.

Derudover vil der være visse økonomiske omkostninger i tilknytning til foretagelse af konfirmatoriske analyser, som afkræfter en screeningstest, som en uddannelsesinstitution eller kollegium har fået foretaget. Bekræftelse eller afkræftelse af en screeningstest ved gennemførelse af en retskemisk prøve med samme sikkerhed som f.eks. i færdselssager foretages på Retskemisk Institut og koster ca. kr. 1000. Eftersom der, bortset fra uddannelser hvori indgår højrisikofag, stilles krav om en begrundet mistanke som en betingelse for overhovedet at foretage testning, må det antages, at der vil være tale om et begrænset antal sager. Hertil kommer, at forslaget ligeledes forventes også at få en ikke ubetydelig præventiv effekt.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget antages på sigt at få en gunstig økonomisk påvirkning af erhvervslivet, henset til at færre formentligt vil falde fra, hvorfor rekrutteringsgrundlaget vil vokse.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget antages at få positive konsekvenser for folkesundheden, idet forslaget udgør en skærpet indsats mod anvendelse af euforiserende stoffer.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget har konsekvenser for de uddannelsessøgende, hvis studie- og læringsmiljø antages at blive forbedret. Derudover kan forslaget få negative konsekvenser for de uddannelsessøgende, som overtræder en institutions eller et kollegiums ordensregler vedrørende brug af euforiserende stoffer.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Ingen

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har været i høring i perioden 1. december 2015 til og med 6. januar 2016 hos følgende høringsparter:

Formandens Departement

Finansdepartementet

Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur

Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet

Departementet for Sundhed

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender

Råstofdepartementet

Grønlands Erhverv (GE)

SIK

KANUKOKA

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Qaasuitsup Kommunia

NUSUKA

IMAK

AK

Sundhedsstyrelsen

Lægemiddelstyrelsen

Nanu Børn

MIBB Bedre Børneliv (Meeqqat Inuunerissut)

MIPI - Videnscenter om Børn og Unge

Rigsombudsmanden i Grønland

Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskoliat

Avannaani Ilinniarnertuunngorniartik/Nordgrønlands Gymnasium

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniartik/Midtgrønlands Gymnasiale Skole

Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

Campus Kujalleq

INUILI

Søfartsskolen

NI-Nuuk

Center for Sundhed

Ilisimatusartik

Perorsaanermik Ilinniarfik

Sprogcenteret (Oqaatsinik Pikkorissartik)

Fåreholderskolen

Fisker- og Fangerskolen
Kunstsikolen
ILI ILI
Avalak
ASG
Center for National Vejledning
MIO

Der var ved høringsfristens udløb modtaget svar fra følgende høringsparter:

MIO, SPS, Departementet for Sundhed, Grønlands Marine Center (Imarsionermik Iliniarfik), Kommuneqarfik Sermersooq, Alkohol- og Narkotikarådet, IMAK, Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender, Qeqqata Kommunia, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet, GE, ASG, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, SIK, KANUKOKA, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, GUX Aasiaat, Qaasuitsup Kommunia, Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Ilisimatusarfik og Lægemedelstyrelsen.

Departementet for Sundhed har foreslået en yderligere beskrivelse af testningsmetoder, herunder i forhold til prøvemateriale, hvilket er indarbejdet i bemærkningerne til forslaget § 7.

I forlængelse heraf er § 7, stk. 1 på foranledning af Inatsisartuts Bureaus Lovtekniske Funktions gennemgang blevet suppleret med en forpligtelse for Naalakkersuisut til regelmæssigt at sikre offentliggørelse af vejledning om valide testningsmetoder og testningsredskaber med henblik på at skabe åbenhed og klarhed over gennemførelsen af tests og dermed bidrage til at sikre den testedes retsstilling. I samme forbindelse er overtrædelse af forslaget forpligtelse til at indhente det fornødne samtykke, jf. § 3, stk. 1 og 2 blevet tilføjet forslaget sanktionsbestemmelse.

Endvidere er der på baggrund af høringsvar fra ASG og Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender nu blevet præciseret i forslaget bemærkninger, at det ikke har været en del af forslaget, at uddannelsesinstitutioner og kollegier skal dokumentere regulære misbrug i WHO's forstand, hvor forbruget af f.eks. narkotiske stoffer har en omfang og karakter, som medfører betydelige skader for den pågældende og dennes omgivelser. Desuden er det blevet præciseret på grundlag af høringsbidrag fra Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender at persondataloven endnu ikke er sat i kraft for Grønland.

Herudover er det i forlængelse af Alkohol- og Narkotikarådets høringsvar blevet præciseret, at testningen skal ske under betryggende forhold, hvorved navnlig forstås, at testningen skal foregå under afskærmede, hygiejniske forhold og gennemføres uden væsentlig ulempe for den

testede. Samtidig er et forslag fra samme høringspart om indsættelse af hjemmel til at placere ansvar hos juridiske personer blevet indarbejdet.

Endelig er der som følge af høringsbidrag fra Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet samt Kommuneqarfik Sermersooq i bemærkningerne vedrørende affattelse af uddannelsesinstitutioners og kollegiers ordensregler indsat nogle krav om proportionalitet. Det fremgår nu af bemærkningerne til forslaget § 4 vedrørende de ordensregler, hvor eventuelle sanktioner skal fastsættes, at sanktioner for en ny positiv test skal fastsættes under iagttagelse af den forvaltningsretlige proportionalitetsgrundsætning. Hvis en uddannelsessøgende således testes positiv for anden eller tredje gang, kan retsvirkningen heraf således begrænses til en ny advarsel, hvis der er gået lang tid siden de første overtrædelser. Det vil ligeledes være naturligt at inddrage den uddannelsessøgendes aktive imødekommelse af et tilbud om behandling for et misbrug, som en positiv test har afspejlet.

Endvidere har KANUKOKA, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, GUX Aasiaat, Lægemiddelstyrelsen, Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur samt Ilisimatusarfik anført, at man ikke har bemærkninger til forslaget.

Der henvises i den forbindelse til vedlagte høringsvarnotat, hvor de enkelte høringsbidrag gennemgås.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde, som omfatter uddannelsesinstitutioner, som Grønlands Selvstyre i et eller andet omfang er involveret i. Testning i forhold til uddannelsesinstitutionerne begrundes i beskyttelseshensyn både over for de enkelte uddannelsessøgende, institutionerne og læringsmiljøet som sådan. I forhold til kollegierne skyldes behovet for testningsmuligheden, at kollegierne er umiddelbart knyttet til læringsmiljøet og ikke mindst hensyn til at beskytte andre kollegieboere.

Det fremgår af bestemmelsen, hvem der har det endelige ansvar i forhold til beslutningen om, at der på den pågældende institution m.m. skal foretages testning. Hvem der i praksis træffer afgørelse, vil følge af de regler der gælder for institutionen eller kollegiet. Hvis det drejer sig om en gymnasieskole, vil afgørelsens således træffes af rektor, jf. inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse, mens afgørelse i forhold til en brancheskole vil blive truffet af skolens forstander, jf. inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

Bestemmelsen omfatter også private og juridiske personer, som efter aftale med Naalakkersuisut eller med Naalakkersuisuts godkendelse udøver undervisningsvirksomhed. Bestemmelsen omfatter derfor også f.eks. folkehøjskolerne, som drives på et privatretligt grundlag som selvejende institutioner. Forslaget omfatter derimod ikke folkeskolerne.

Hvem, der på en uddannelse eller et kollegium i hvert enkelt tilfælde er kompetent til at træffe afgørelse om behovet for at teste for brug af euforiserende stoffer, vil fremgå af de regler, der gælder for den enkelte institution eller kollegium.

Der kan endvidere alene ske testning for brug af euforiserende stoffer, som er omfattet af den i bestemmelsen nævnte lov, ligesom det er de i bestemmelsen nævnte rettighedssubjekter, som bestemmer, hvilket præcise euforiserende stoffer omfattet af loven om euforiserende stoffer, som der skal testes for. Det antages dog, at beslutningen om testning i praksis vil blive foretaget af den daglige leder på institutionen, som vil være nærmest til at vurdere, at der f.eks. er en begrundet mistanke om brug af euforiserende stoffer på institutionen.

Bestemmelsen er således ikke ensbetydende med, at der skal testes for samtlige euforiserende stoffer, som er omfattet af lov om euforiserende stoffer.

Til § 2

Bestemmelsen omhandler selve testningen.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at der ved testning forstås en undersøgelse, som på et objektivt konstaterbart grundlag skal kunne dokumentere, om den undersøgte person har brugt stoffer, som er omfattet af loven om euforiserende stoffer.

En test kan sidestilles med en screeningsanalyse for brug af euforiserende stoffer baseret på urin, sved, spyt eller blod. Bestemmelsen angiver ikke hvilket materiale, som testningen skal baseres på, hvilket som nævnt afgøres i forbindelse med beslutningen om, hvorvidt der skal foretages en test på den pågældende institution eller kollegium.

Der forefindes testning for brug af de fleste former for euforiserende stoffer. En test kan foretages som enkelttest, som knytter sig til et bestemt euforiserende stof eller såkaldte multitest, hvor der testes for flere euforiserende stoffer ved en og samme test.

Bestemmelsen er udtryk for den foreslåede 0-tolerance over for euforiserende stoffer, idet der testes med henblik på at måle, om der er tilstedeværelse af narkotika i f.eks. en urin-, blod-, sved- eller spytprøve.

Fastsættelse af en 0-tolerance er ensbetydende med, at der ikke skeles til f.eks. eventuelle grænseværdier, herunder spørgsmålet om, hvor længe et anvendt euforiserende stof kan måles efter at være blevet indtaget, hvilket også benævnes som detektionstider. Spørgsmålet om, hvor længe man kan spore et euforiserende stof i f.eks. en urin- eller spytp prøve, varierer en del, alt efter hvilken type af euforiserende stof, der er tale om. Det kan i den forbindelse nævnes, at f.eks. hash (cannabis) ophober sig i kroppens fedtvæv, og derfor kan spores længst tid af alle. Jo mere en person ryger, jo længere tid vil det kunne spores i en hashtest.

Det er alene afgørende, om et stof kan spores uanset grænseværdier.

Til § 3

Bestemmelsen knytter sig til den grundlæggende regel, at testning for brug af euforiserende stoffer alene kan ske ved den uddannelsessøgendes medvirken hertil. Samtykkekravet skal ses i sammenhæng med, at der er tale om et frihedsindgreb, som forudsætter udtrykkeligt samtykke.

Til stk. 1

At samtykket skal være skriftligt beror først og fremmest på retssikkerhedsmæssige betragtninger, ligesom skriftligheden er væsentlig i forbindelse med en afklaring af, hvad der er givet samtykke til. Ved samtykke forstås i den sammenhæng enhver frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse.

Det fremgår desuden af bestemmelsens 2. pkt., at den uddannelsessøgende kan blive anmodet om samtykke til testning, før uddannelsesinstitutionen eller kollegiet har truffet afgørelse om, hvorvidt der skal testes i det konkrete tilfælde. En uddannelsessøgende og forældremyndighedsindehaverne til en mindreårig uddannelsessøgende kan således allerede ved påbegyndelsen af uddannelsen eller kollegieopholdet blive anmodet om samtykke til en testning, som måske først aktualiseres på et langt senere tidspunkt.

Muligheden for at give et samtykke på forhånd vil bevirke, at den uddannelsessøgende vil få bedre tid til at overskue samtykkespørgsmålet. Det skal samtidig bemærkes, at samtykket til enhver tid vil kunne tilbagekaldes. Hvis den uddannelsessøgende ikke på forhånd vil meddele sit samtykke til testning, vil retsvirkningerne af afvisningen ikke blive aktualiseret, før uddannelsesinstitutionen eller kollegiet træffer afgørelse om, at der skal foretages testning, hvilket forudsætter, at uddannelsesinstitutionen eller kollegiet adspørger den uddannelsessøgende, om denne fastholder sin afvisning. Først i forbindelse med denne fastholdelse af afvisningen om at medvirke til testningen, vil afslaget få retsvirkning efter forslaget § 11, stk. 2.

Det fremgår desuden af bestemmelsen, at f.eks. en uddannelsesinstitution ikke kan henholde sig til et samtykke, hvis den uddannelsessøgende har forladt uddannelsen.

Med hensyn til at samtykket skal være specifikt, knytter dette sig til, at samtykket skal være konkretiseret så det klart og utvetydigt fremgår, hvad der meddeles samtykke til. Det skal samtidig fremgå af samtykket, hvilke typer af euforiserende stoffer, der testes for. Der vil således ikke være meddelt et tilstrækkelig samtykke, hvis der testes for brug af f.eks. amfetamin, mens der alene er givet samtykke til at teste for brug af hash.

Samtykket skal herudover omfatte en angivelse af, om oplysningerne kan viderebehandles og i givet fald af hvem og til hvilke formål. I forhold til kravet om, at samtykket skal være informeret, lægges det til grund, at den samtykkende uddannelsessøgende skal være klar over, hvad det præcist er, den pågældende meddeler sit samtykke til.

Det vil i den forbindelse påhvile den pågældende institution eller kollegium at sikre sig, at der gives tilstrækkelig information til, at den uddannelsessøgende kan vurdere, om denne skal meddele sit samtykke.

Det antages endvidere, at samtykket skal være en fri og udtrykkelig viljestilkendegivelse, som eksempelvis ikke kan meddeles stiltiende eller indirekte.

Hvis disse betingelser er opfyldt, vil der ligeledes kunne gives samtykke til at videregive testmateriale eller testresultater, hvis dette er sagligt begrundet. Sidstnævnte kan f.eks. bero på hensynet til at få vurderet validiteten af testresultaterne et andet sted. Dette vil navnlig kunne blive aktuelt i forbindelse med et ønske om at tilvejebringe en konfirmatorisk analyse.

Til stk. 2

Bestemmelsen pålægger den institution, kollegium m.v., som ønsker at foretage en test for brug af euforiserende stoffer, at sikre sig, at den uddannelsessøgendes samtykke meddeles på et så oplyst grundlag som muligt, hvilket også omfatter orientering om, at testen ikke kan påtvinges den pågældende, selv om en afvisning af at medvirke kan bevirke, at der indtræder en processuel skadevirkning i forhold til den uddannelsessøgende. Endvidere påhviler det institutionen, kollegiet m.v. at sikre sig, at den uddannelsessøgende er bekendt med formålet med testningen, så der ikke kan herske tvivl om, hvad den uddannelsessøgende giver samtykke til.

Til stk. 3

Bestemmelsen omhandler samtykke i forhold til mindreårige uddannelsessøgende. Betingelsen om, at der skal indhentes samtykke fra forældremyndighedsindehaverne til en mindreårig uddannelsessøgendes i forbindelse med dennes medvirken til at blive testet skyldes, at testen sidestilles med en helbredsundersøgelse, hvilket forudsætter forældremyndighedsindehavernes samtykke. Udover at der er tale om iværksættelse af tiltag af en vis intensitet i forhold til den uddannelsessøgendes person, kan det endelige resultat af en sådan test medføre konsekvenser i forhold til det videre uddannelsesforløb, hvilket også

tilsiger medvirken fra forældremyndighedsindehaverne. Hertil kommer, at der kan foreligge forhold omkring afgivelse af samtykke til at få foretaget en test for brug af euforiserende stoffer, som en mindreårig uddannelsessøgende ikke har tilstrækkelig mulighed for at overskue som følge af den unge alder.

Det skal herudover bemærkes, at kravet om samtykke fra den uddannelsessøgendes forældremyndighedsindehavere ikke relaterer sig til spørgsmålet om, at unge i aldersgruppen 15-17 år almindeligvis ikke kan underskrive dokumenter uden en supplerende underskrift fra forældre eller værge. Dette gælder nemlig alene i forhold til indgåelse af retshandler, hvorimod samtykke til at foretage en test for brug af euforiserende stoffer ikke i den forstand kan sidestilles med en økonomisk forpligtende retshandel.

Det skal herudover bemærkes, at bestemmelsen også forpligter institutionen, kollegiet m.v. til at inddrage den mindreårige uddannelsessøgendes vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt der skal gives samtykke til testning. Hensigten er at sikre, at den mindreårige uddannelsessøgende bliver hørt med henblik på at medinddrage den mindreårige uddannelsessøgende og sikre, at dennes synspunkter tillægges passende vægt. Dette begrundes ligeledes i hensynet til den mindreårige uddannelsessøgendes personlige integritet og respekt for den mindreårige uddannelsessøgendes stillingtagen.

Til § 4

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler adgangen til for de i forslaget nævnte uddannelsesinstitutioner og kollegier, at fastsætte ordensregler for brug af institutionen eller kollegiet. Der er i den forbindelse intet til hinder for, at ordensreglerne fastsættes fra centralt hold, og derved sættes i kraft for flere institutioner. Eksempelvis vil det kunne blive besluttet at fastsætte fællesordensregler for Selvstyrets kollegier. Hvem, der præcist affatter ordensreglerne, vil fremgå af det regelsæt, der regulerer den pågældende institution eller kollegium.

Bestemmelsen medfører, at det eksempelvis i en ordensforskrift kan angives, at hvis den uddannelsessøgende testes positiv for brug af et euforiserende stof, kan dette foranledige retsvirkninger i form af enten advarsel eller bortvisning. Henvisningen til § 10, stk. 3 er ensbetydende med, at der ikke kan træffes afgørelse om bortvisning, når det er første gang i løbet af uddannelsen eller kollegieopholdet, at den uddannelsessøgende testes positiv.

Der forudsættes samtidig iagttagelse af den forvaltningsretlige proportionalitetsgrundsætning ved affattelse af retsvirkningerne af overtrædelse af ordensreglerne. Hvis en uddannelsessøgende således testes positiv for anden eller tredje gang, kan retsvirkningen heraf således begrænses til en ny advarsel, hvis der er gået lang tid siden de første overtrædelser.

Endvidere vil det ligeledes være naturligt at inddrage den uddannelsessøgendes aktive imødekommelse af et tilbud om behandling for et misbrug, som en positiv test har afspejlet. Det er således tilsigtet, at loven ikke fastsætter yderligere konsekvenser af en positiv test, idet det er hensigten, at der skal anvendes en konkret vurdering.

Bestemmelsen er i øvrigt et udtryk for det samspil, der foreligger mellem adgangen til at teste for brug af euforiserende stoffer og adgangen til at regulere dette i ordensforskrifterne med angivelse af konsekvenserne af testresultaterne.

Bestemmelsen adskiller sig fra øvrige bestemmelser om adgangen til at fastsætte ordensforskrifter i forskellige andre love, jf. de almindelige bemærkninger herom, ved specifikt at omhandle konsekvenser af overtrædelser vedrørende brug af euforiserende stoffer. Bestemmelsen hjemler mulighed for at fastsætte i ordensforskrifterne, at der også kan ske sanktionering, selv om det ikke kan påvises, at det euforiserende stof blev indtaget på uddannelsesinstitutionen eller kollegiet, idet det afgørende er, om den uddannelsessøgende blev testet positiv.

Til § 5

Bestemmelsen fastsætter regler i relation til de for uddannelsesinstitutionen eller kollegiet gældende ordensforskrifter.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at der skal være et umiddelbart sammenfald mellem testningen og de for uddannelsesinstitutionen eller kollegiet gældende ordensforskrifter.

Bestemmelsen er ensbetydende med, at der ikke kan foretages testning for brug af euforiserende stoffer, medmindre det er fastsat i ordensforskrifterne for den pågældende uddannelsesinstitution eller for det pågældende kollegium, at brug af euforiserende stoffer ikke er tilladt.

Til stk. 2

Der er tale om en ordensforpligtelse, der retter sig mod uddannelsesinstitutionerne og de pågældende kollegier, som skal sikre, at både potentielle nye uddannelsessøgende og nystartede uddannelsessøgende ikke må være tvivl om de vilkår, der gælder i forbindelse med uddannelse på den pågældende uddannelsesinstitution eller ved at bo på det omhandlede kollegium.

Der vil i givet fald også skulle informeres om retsvirkningerne af en eventuel positiv test.

Forpligtelsen kan opfyldes ved at offentliggøre ordensforskrifterne på eksempelvis institutionens hjemmeside, fællesarealer og ved udlevering af f.eks. velkomstmateriale og lignende.

Til § 6

Til stk. 1

Bestemmelsen er ensbetydende med, at der ikke kan testes vilkårligt.

Uddannelsesinstitutionen eller kollegiet skal derfor kunne godtgøre en begrundet mistanke om brug af euforiserende stoffer. Det kan dreje sig om fund af euforiserende stoffer, materiale, som indgår ved præparering af sådanne stoffer eller ved synlig påvirket optræden. Mistanken skal således være konkretiseret. Som udgangspunkt må det forudsættes, at den begrundede mistanke skal omhandle bestemte uddannelsessøgende, men bestemmelsen er ikke til hinder for testning af en gruppe i form af f.eks. et hold af elever, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Det kan eksempelvis dreje sig om gentagne fund af stoffer og lignende i klasselokalet.

Til stk. 2

Bestemmelsen udgør en undtagelse til forslaget hovedregel om, at der alene kan foretages testning i forbindelse med en begrundet mistanke om brug af euforiserende stoffer.

Bestemmelsen fastsætter, at der under visse omstændigheder kan gennemføres testning i form af stikprøvekontrol, uden at der nødvendigvis foreligger en begrundet mistanke om brug af euforiserende stoffer. Dette begrænser sig imidlertid til uddannelsesmæssige områder, hvor brug af euforiserende stoffer indebærer en særlig risiko for den uddannelsessøgende selv eller andre, som kan blive berørt af den uddannelsessøgendes brug af euforiserende stoffer. Stikprøvekontrol vil således helt overvejende alene aktualiseres i forhold til uddannelser, som knytter sig til såkaldte højrisiko erhverv, hvor der ud fra nogle sikkerhedsmæssige betragtninger stilles særlige krav til de involveredes evne til overblik, klarsyn og fysiske formåen. Der er således tale om brancher, hvor man rutinemæssigt kommer i situationer, hvor manglende opmærksomhed kan få alvorlige konsekvenser for en selv, andre eller for samfundet.

Til § 7

Bestemmelsen stiller krav til de metoder, som benyttes til testning.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at der skal anvendes velafprøvede og anerkendte testmetoder med henblik på at tilvejebringe så sikre og valide testresultater som muligt. Udover at stille krav til kvaliteten af de forskellige typer af test og tilhørende testmateriale, forudsætter bestemmelsen også, at den, der forestår testen, er kompetent hertil og f.eks. har kendskab til hvordan den anvendte test gennemføres og hvordan resultaterne fortolkes. Bestemmelsen

præciserer ikke på forhånd hvilke testmetoder som skal benyttes. Dette skyldes, at der tages højde for, at der kontinuerligt vil blive udviklet nyere og bedre testmetoder. I forhold til betryggende forhold menes navnlig, at testningen skal foregå under afskærmede og hygiejniske forhold og uden væsentlig ulempe for den, som testes. Hensynet til eventuelle gener vil afhængig af validitetsfaktorer være ensbetydende med, at testning som gennemføres i forhold til spyt, alt andet lige vil blive foretrukket i forhold til eksempelvis blodprøver.

Bestemmelsen angiver desuden et proportionalitetshensyn, som medfører at de testmetoder, som benyttes, ikke må være mere indgribende end nødvendigt, ligesom testningen skal foretages så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den som testes.

Det skal samtidig bemærkes, at en overtrædelse af bestemmelsen kan sanktioneres ved bøde, jf. § 17, hvilket knytter sig til, at en test er et alvorligt indgreb i den enkeltes frihed, hvorfor der må stilles betydelige krav til kvaliteten af testens gennemførelse.

Endelig er bestemmelsen suppleret med en forpligtelse for Naalakkersuisut til regelmæssigt at sikre offentliggørelse af vejledning om valide testningsmetoder og testningsredskaber med henblik på at skabe åbenhed og klarhed over gennemførelsen af tests. Offentliggørelsen kan ske på hjemmesider samt på opslag på de pågældende institutioner og kollegier. Dette sammenholdt med betingelserne i 1. pkt. skal ligeledes bidrage til at sikre den testedes retsstilling.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som Naalakkersuisut kan benytte til i bekendtgørelsesform, at fastsætte regler om, f.eks. hvilke konkrete testmetoder, som skal benyttes.

Der kan i den forbindelse fastsættes regler om, hvordan testen skal gennemføres, herunder om testen skal gennemføres med blod- eller urinprøve, ligesom det kan bestemmes, at der alene skal testes for grupper af stoffer eller for enkelte stoffer. Der kan også eksempelvis fastsættes regler om grad af følsomhed i testen. Reglerne skal samtidig affattes under iagttagelse af betingelserne i stk. 1, 1. pkt.

Til § 8

Bestemmelsen omhandler det forhold, at der vil indgå personfølsomme oplysninger i forbindelse med testning for brug af euforiserende stoffer.

Til stk. 1.

Bestemmelsen omhandler forpligtelsen til at sikre, at de oplysninger, som testningen involverer, til enhver tid håndteres i overensstemmelse med relevante bestemmelser i navnlig

persondataloven, eller loven om offentlige myndigheders register, jf. det anførte ovenfor i de almindelige bemærkninger, og sagsbehandlingsloven. Dette vedrører f.eks. fortrolighed og sikring af, at oplysninger ikke kommer uvedkommende i hænde. Det kan desuden dreje sig om, at oplysningerne ikke må blive forvanskede eller misbruges m.v.

Det skal samtidig tilføjes, at en overtrædelse af bestemmelsen kan sanktioneres ved bøde, jf. § 17, hvilket skyldes de potentielle skadevirkninger ved en lemfældig omgang med de omhandlede data.

Til stk. 2

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut, til i bekendtgørelsesform, at regulere håndteringen af oplysninger, som indgår i forbindelse med testningen. Det kan eksempelvis omhandle bestemte sikkerhedsforskrifter, bestemmelser om adgangsbegrænsninger m.m.

Til § 9

Bestemmelsen angår forslaget centrale nyskabelse i form af at tilvejebringe et bevismæssigt grundlæg for at kunne statuere, om en ordensforskrift er blevet tilsidesat.

Til stk. 1

Det kan udledes af bestemmelsen, at de oplysninger, som testen måtte frembringe, udgør tilstrækkelig dokumentation til at vurdere, om den uddannelsessøgende har tilsidesat en relevant bestemmelse i uddannelsesinstitutionens eller kollegiets ordensforskrifter. Der stilles med andre ord ikke krav om yderligere oplysninger.

Formuleringen ”under iagttagelse af reglerne herfor” præciserer, at retsvirkningen er afhængig af, at reglerne for foretagelsen af testningen er iagttaget. Dette kan eksempelvis være bestemte krav til testens gennemførelse, herunder samtykkekravet.

Til stk. 2

Bestemmelsen forpligter uddannelsesinstitutionen og kollegiet til at tage resultatet af en negativ test for pålydende, medmindre det kan dokumenteres, at der var problemer med testens lødighed. Det kan eksempelvis omhandle egentlig manipulation. Dette kan, hvis det drejer sig om en urintest, ske ved at den der testes, indtager noget, der ændrer urinens pH-værdi eller ved at fortynde urinen. Endvidere kan indtagelse af megen væske inden testen også betyde, at indtagelse af et euforiserende stof ikke registreres ved en urintest, ligesom dette kan være sket, uden at der er tale om et bevidst forsøg på manipulation. Herudover kan der opstå fejl, hvis den, der testes, har indtaget medicin, som resulterer i en positiv prøve.

Til § 10

Bestemmelsen omhandler underretning om testresultat og retsvirkning af en positiv test.

Til stk. 1

Bestemmelsen forpligter uddannelsesinstitutionen eller kollegiet til at orientere den uddannelsessøgende om testresultatet hurtigst muligt med henblik på at undgå, at den uddannelsessøgende skal befinde sig i uvished herom i længere tid.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at det ikke er tilstrækkeligt at orientere den uddannelsessøgende alene om resultatet af testen, idet der samtidig skal fremvises en underbygning af resultatet.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at en advarsel er en forvaltningsretlig afgørelse og derfor omfattes af almindelige forvaltningsretlige regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning.

Til stk. 3

Bestemmelsen omhandler retsvirkningen af en positiv test. Bestemmelsen er ensbetydende med, at tildeling af en advarsel er den lovfastsatte sanktion, når det er første gang, at den uddannelsessøgende testes positiv. Uddannelsesinstitutionen eller kollegiet kan med andre ord ikke bortvise den uddannelsessøgende som følge af denne positive test. Bestemmelsen betyder samtidig, at uddannelsesinstitutioner og kollegier skal affatte deres ordensforskrifter i overensstemmelse med bestemmelsen om, at den uddannelsessøgende alene kan tildeles en advarsel første gang, den pågældende testes positiv.

Til stk. 4

Det fremgår af bestemmelsen, at retsvirkningerne af, at den uddannelsessøgende på ny testes positiv, reguleres af uddannelsesinstitutionens eller kollegiets ordensforskrifter. Afhængigt af indholdet af disse ordensforskrifter kan endnu en positiv test medføre konsekvenser i form af f.eks. endnu en advarsel eller bortvisning.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at både en advarsel og en beslutning om bortvisning er forvaltningsretlige afgørelser og derfor omfattes af almindelige forvaltningsretlige regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning.

Til § 11

Bestemmelsen er udtryk for det hovedelement i loven om, at enhver form for testning af uddannelsessøgende forudsætter, at de uddannelsessøgende frivilligt medvirker hertil.

Til stk. 1

En uddannelsessøgende kan således uden videre nægte at deltage i testningen for brug af euforiserende stoffer, selv om den uddannelsessøgende ved at lade sig teste ville være i stand til at eliminere enhver tvivl om, hvorvidt ordensreglerne er overholdt.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en forudsætning for at kunne realisere forslaget om en effektiv indsats mod brug af euforiserende stoffer i landets uddannelsesmiljøer.

Bestemmelsen skal i øvrigt ses i sammenhæng med § 6, stk. 1, hvorefter en anmodning om testning alene kan fremsættes ved en konkret begrundet mistanke om overtrædelse af ordensregler om forbud mod brug af euforiserende stoffer. Når den uddannelsessøgende, selv om denne måtte være synligt påvirket, afviser at imødekomme en anmodning om at lade sig teste, vil afvisningen blive henført under § 10, stk. 3 vedrørende en positiv test.

Det skal herudover bemærkes, at den eller de uddannelsessøgende, som anmodes om at få foretaget testning, kan påklage uddannelsesinstitutionens eller kollegiets anmodning til Naalakkersuisut, hvilket i praksis vil sige ressortdepartementet.

Derudover vil en eventuel positiv test også kunne kræves efterprøvet ved en konfirmatorisk analyse.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal sikre, at den uddannelsessøgende til enhver tid skal være orienteret om konsekvenserne af ikke at afslå en anmodning om testning. Dette gælder både anmodning om testning på baggrund af begrundet mistanke, jf. § 6, stk. 1 og testning på baggrund af stikprøvekontrol i henhold til § 6, stk. 2.

Til § 12

Bestemmelsen omhandler brug af en konfirmatorisk analyse, hvorved forstås en sikker juridisk gyldig laboratorieanalyse, der kan gøres brug af, hvis der skulle opstå tvivl om et positivt resultat af en test for brug af euforiserende stoffer. Den konfirmatoriske analyse kan eksempelvis benyttes med henblik på at afgøre, om et positivt screeningsresultat skyldes brug af euforiserende stoffer eller et såkaldt krydsreagerende emne i form af f.eks. et lovligt stof, der er relateret til et ulovligt euforiserende stof. Den konfirmatoriske analyse kan således ved brug af avancerede maskiner afdække, hvad det positive resultat af en test skyldes. Konfirmatoriske analyse kan således bekræfte eller afkræfte en positiv test. Bestemmelsen har således til hensigt at sikre den testedes retsstilling.

Til stk. 1

Bestemmelsen er udtryk for en retssikkerhedsgaranti i forhold til den uddannelsessøgende, som således i forbindelse med enhver positiv test kan forlange en konfirmatorisk analyse. En

sådan anmodning kan skyldes, at den uddannelsessøgende ikke mener at have gjort brug af et euforiserende stof, hvilket den uddannelsessøgende ønsker endeligt bekræftet.

Uddannelsesinstitutionen eller kollegiet vil i sådanne situationer være forpligtet til at imødekomme den uddannelsessøgendes anmodning, ligesom der ikke stilles krav om, at anmodningen skal være begrundet.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter et tidsmæssigt krav til, hvornår anmodning om en konfirmatorisk analyse skal indgives til uddannelsesinstitutionen eller kollegiet. Bestemmelsen er begrundet i hensynet til at eliminere enhver tvivl så hurtigt som muligt, således at hverken den uddannelsessøgende selv, andre studerende eller kollegieboere skal gå rundt i uvished i længere tid. Hertil kommer hensynet til, hvor længe testmaterialet skal opbevares.

Bestemmelsens 2. pkt. skal ses i sammenhæng med, at udgifterne til at gennemføre test for brug af euforiserende stoffer påhviler den pågældende uddannelsesinstitution eller kollegium. Det er i forlængelse heraf vurderet rimeligt, at den uddannelsessøgende selv afholder udgifterne til den konfirmatoriske analyse, såfremt den gennemførte konfirmatoriske analyse blot bekræfter, at den uddannelsessøgende har brugt et eller flere euforiserende stoffer. Det kan modsætningsvis slutes af bestemmelsen, at uddannelsesinstitutionen eller kollegiet afholder udgifterne til den konfirmatoriske analyse, hvis den viser sig at være negativ.

Til stk. 3

Bestemmelsen begrundes i almindelige retssikkerhedsmæssige overvejelser. Samtidig undgås den situation, hvor en uddannelsessøgende tildes en sanktion for en positiv prøve, som efterfølgende viser sig at have været fejlbehæftet.

Bestemmelsens 2. pkt. kan navnlig relatere sig til uddannelser, som knytter sig til højrisikohverv, som stiller store krav til de uddannelsessøgendes overblik og klarsyn.

Til § 13

Bestemmelsen omhandler klage.

Til stk. 1

Bestemmelsen er ensbetydende med, at uddannelsessøgende, som anmodes om at medvirke til en test for brug af euforiserende stoffer, kan påklage dette til Naalakkersuisut, hvilket i praksis vil sige ressortdepartementet.

Klageadgangen vil i praksis relatere sig til afgørelser, der træffes af enheder i Selvstyret uden for centraladministrationens almindelige instruktionsbeføjelse. Dette skyldes, at der ikke

består en adgang til administrativ rekurs mellem enheder, der er en del af Selvstyrets centraladministration og eksempelvis et departement i Selvstyret.

Som konsekvens heraf vil afgørelser, der træffes af eksempelvis Kollegieadministrationens Fælleskontor (KAF) ikke kunne påklages til det departement, der har ansvaret for kollegieområdet, idet KAF udgør en enhed inden for dette departement. KAF's personale ansættes eksempelvis af departementet, ligesom KAF ligeledes er omfattet af departementets umiddelbare instruktionsbeføjelse. Det skal hertil bemærkes, at sådanne enheders kompetence hviler på såkaldt intern delegation fra det pågældende departement.

At der ikke består en almindelig klageadgang i forhold til enheder inden for centraladministrationen, vil imidlertid ikke forhindre, at en uddannelsessøgende retter henvendelse til ressortmyndigheden med henblik på en revurdering af beslutningen om testning på f.eks. det konkrete kollegium. Der vil dog i disse tilfælde ikke være tale om klage, men derimod remonstration, hvorved forstås genbehandling af sagen.

Klagebestemmelsen regulerer ikke kommunale afgørelser, idet dette spørgsmål reguleres af almindelige kommunalretlige regler, hvor det overordnede og endelige ansvar påhviler kommunalbestyrelsen.

Klagen kan resultere i en afgørelse om, at der ikke skal foretages en sådan test, hvilket eksempelvis kan skyldes en vurdering af, at der ikke foreligger en tilstrækkelig begrundet mistanke. Afgørelsen kan også knytte sig til, om der foreligger et udtrykkeligt samtykke, på baggrund af, at den uddannelsessøgende ikke i tilstrækkeligt omfang er blevet orienteret om baggrunden og formålet med testen.

Klagen kan resultere i, at klagen imødekommes, hvorefter den uddannelsessøgendes afvisning af anmodningen om foretagelse af testning ikke tillægges virkning som en positiv test. I modsat fald kan klagen resultere i, at klagen ikke imødekommes, ligesom afvisningen som konsekvens heraf kan medføre, at afvisningen tillægges retsvirkning som en positiv test.

Hvis en manglende imødekommelse af klagen betyder, at testen gennemføres med et positivt resultat, vil den uddannelsessøgende kunne kræve resultatet bekræftet ved en konfirmatorisk analyse, jf. § 12.

Til stk. 2

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at den uddannelsessøgende kan kræve, at resultatet af en positiv test skal efterprøves ved en konfirmatorisk analyse på et laboratorium med de fornødne teknologiske muligheder for at verificere testen. Sådanne muligheder forefindes ikke i eksempelvis centraladministrationen, hvorfor det ikke giver mening at lade testresultatet vurdere i det administrative system.

Til stk. 3

Resultatet indebærer, at når resultatet af den laboratorietechniske analyse er gennemført, kan resultatet ikke påklages til anden administrativ myndighed. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at f.eks. ressortdepartementet ikke vil kunne betvivle den sagkyndighed, som den juridisk gyldige laboratorietechniske konfirmatoriske analyse er udtryk for.

Til § 14

Til stk. 1

Bestemmelsen betyder, at institutioner og kollegier, som på baggrund af forslaget foretager testning for brug af euforiserende stoffer, forpligtes til at indrette sig således, at kravet om fortrolig behandling af oplysningerne i en test til stadighed iagttages.

Bestemmelsen medfører en egentlig positiv handlepligt for den institution eller kollegium, der foretager testning, ligesom institutionen eller kollegiet skal sikre sig, at eventuelle rester af sådanne oplysninger destrueres straks efter, de har udtjent deres formål.

Endvidere påhviler det institutionen og kollegiet at sikre sig, at eventuelle medarbejdere som involveres i testningen, har modtaget en klar og utvetydig instruks om hvordan oplysningerne skal håndteres, ligesom det skal sikres, at de nødvendige fysiske og tekniske midler står til rådighed for at undgå at oplysninger kommer uvedkommende til kendskab eller misbruges. En sådan instruks kan bestå i at forbyde medarbejderen at behandle oplysningerne på f.eks. en hjemmearbejdsplads eller at sikre sig, at medarbejderen er bekendt med kravet om at testresultater skal destrueres straks efter de har udtjent deres formål. Herudover skal der være klare instrukser om, hvordan eventuelle oplysninger destrueres på en sikker måde.

Det skal samtidig bemærkes, at en overtrædelse af bestemmelsen kan sanktioneres ved bøde, jf. § 17.

Til § 15

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer spørgsmålet om finansieringen af testningen. Bestemmelsen skal i øvrigt sammenholdes med § 12, stk. 2, 2. pkt., hvoraf det fremgår, at udgifterne til en konfirmatorisk analyse, som viser sig at bekræfte en positiv test, afholdes af den uddannelsessøgende.

Til § 16

Der er tale om forslagets tilsynsbestemmelse.

Til stk. 1.

Bestemmelsen er ensbetydende med, at det påhviler Naalakkersuisut at påse, at uddannelsesinstitutioner og kollegier overholder reglerne vedrørende testning for brug af euforiserende stoffer. Det kan eksempelvis dreje sig om at påse, om der indhentes udtrykkelig samtykke fra de uddannelsessøgende, om der tages passende forholdsregler i relation til, at testresultater ikke kommer til uvedkommendes kendskab, ligesom det også kan dreje sig om, hvorvidt kravet om at en test forudsætter en begrundet mistanke, iagttages.

I forhold til kommunale kollegier medfører bestemmelsen, at Naalakkersuisut vil kunne rette henstillinger til kommunalbestyrelserne, såfremt kommunale kollegiers forvaltning af lovens bestemmelser om foretagelse af test for brug af euforiserende stoffer strider mod lovens bestemmelser. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterkommer en sådan henstilling, vil Naalakkersuisut kunne indbringe spørgsmålet for Tilsynsrådet for kommunerne.

Til stk. 2

Bestemmelsen omfatter Naalakkersuisuts kompetence til at afkræve uddannelsesinstitutioner og kollegier oplysninger, der knytter sig til Naalakkersuisuts tilsynsforpligtelse, jf. stk. 1. Det kan omhandle oplysninger til brug for at kunne vurdere, om betingelserne for at gennemføre testning er opfyldt, om korrekte procedure overholdes m.v.

Til § 17

Til stk. 1

Det er fundet hensigtsmæssigt at kunne sanktionere overtrædelse af § 14 om at sikre sig, at personfølsomme oplysninger, som kan knyttes til uddannelsessøgende, som er blevet testet, ikke kommer til uvedkommendes kundskab eller misbruges. Tilsvarende gælder overtrædelse af § 7, stk. 1, 1. pkt. om kravet vedrørende anvendelse af ordentlige testningsmetoder og testningsredskaber samt sikring af data, der tilvejebringes ved testningen, jf. § 8, stk. 1. Ligeledes kan en mangelfuld indhentelse af samtykke, jf. § 3, stk. 1 og 2, sanktioneres.

Til stk. 2

Det foreslås herudover, at der kan sanktioneres for overtrædelse af forskrifter der udstedes med hjemmel i § 7, stk. 2 og § 8, stk. 2.

Til stk. 3

Der er på baggrund af høringsvar fra Alkohol- og Narkotikarådet fundet hensigtsmæssigt at indsætte hjemmel til at placere ansvar for overtrædelser, der kan tilregnes juridiske personer.

Til stk. 4

Bestemmelsen angiver, hvilken instans eventuelle bøder tilfalder.

Til § 18

Bestemmelsen angiver lovens ikrafttrædelsestidspunkt, som er fastsat med henblik på at kunne finde anvendelse i forbindelse med næstkommende skoleår.